

Framhald av síðu 2

greiddu frá og svaraðu spurningum.

DATA 15 ár á baki

P/f DATA hevur nú í meira enn 15 ár havt EDV-tænastu. Á sínum ymsu deildum hevur henda fyriteka meira enn 30 fólk í arbeiði. Tey arbeiða við dataskráseting, útvikling av skipanum og programmum, sølu og fyrirsiting og bókhaldsservice bureau.

Tey seinastu árin er eftirspurningurin eftir EDV-útgærð stöðugt vaksin, og hetta er orsøkin til, at Data hevur ætlanir um at víðka sitt virksemi, soleiðis, at kundarnir kunnu fáa bjóðað ta EDV-útgærð, sum hóskar seg best til júst teirra brúk og tørv.

Data er væl fyrri, tá talan er um samarbeiði við útlandskar fyritekar. Tað er nevniliga umboð fyrri Nordisk Micro og NCR í Danmark, tá tað snýr seg um Micro og Mini Data-matar. Tilíkt samarbeiði er ein stórir tryggileiki hjá eini EDV-fyriteku — og ger hetta Data ført fyrri at lata útgærð til nógv ymsk endamál.

Poul Pøhlsgård greiddi frá, at tað í dag fer fram ein rættiliga stórir útviklingur á EDV-økinum. Datatólni kunnu gerast smærri og smærri eindir, tey vera lutvíst biligari og tey kunnu klára fleiri uppgávur.

Arbeiða upplýsingar og selja

Uppgávan hjá P/f DATA er fyrst og fremst at taka imóti upplýsingum frá kundunum og arbeiða hesar upplýsingar til teirra brúk. Hetta verður gjørt á tí stóra datatólni hjá fyritekunum. Hin uppgávan er at selja maskinur og útvikla nýggjar skipanir til hesar maskinur.

Uppá fyrispurning um tað ikki er at grava sína egnu grøn við at lata sínar gomlu kundar fáa sínar egnu maskinur, sigur Poul Pøhlsgård, at tað sjálf-sagt veldst um, hvussu ein metir hetta.

— Sjálvandi missa vit kundar, um vit selja maskinur, sum teir sjálvir kunnu brúka óheft av okkum. Her mugu vit tó hava í huganum, at uppgáva okkara er fyrst og fremst at lata kundan fáa tað, sum hann til eina og hvørja tíð fær ta bestu loysnina frá.

Lítill fyriteka kann keypa bíligt EDV

Útviklingurin innan EDV hevur fært við sær, at sjálvt tann lítla fyritekan nú kann keypa EDV-tól,

uttan at tað skal vera ein alt ov stór iløga. Tað er m.a. við hesum fyrri eyga, at P/f DATA nú leggur øll kort á borðið: bjóðar føroyskum virkum og fyritekum EDV-útgærð av tí nýggjasta slagnum. Tað vóru hesar maskinur, sum vórðu vistar fram á Hotel Hafnia í vikuni. Nú er so ætlanin at ferðast kring landið við teimum, soleiðis, at flest møgulig skulu siggja, hvussu tær virka og kunnu seta spurningar til datafólkini.

Nýggju EDV-tólni við innbygdum microprocessorum kosta millum umleið 40.000 og 100.000 kr. Á DATA hava teir útviklað ávísar EDV-skipanir til m.a. revisorar og bókhaldsvirki og onnur virki. Tólni kunnu tá klára ein hóp av uppgávum, sum virkinum annars hava ilt við at klára nóg væl í dag.

Frammaliga innan nýtslu av EDV

Tað er einki loyndarmál, at Føroyar í dag er tað landið í øllum heiminum, sum liggur á odda, tá talan er um nýtslu av EDV pr. íbúgva. Poul Pøhlsgård sigur, at vit sum hava flestar maskinur, størsta goymslukapacitet o.a. pr. íbúgva.

Men hvussu ber so hetta til, spurdu vit selustjóran hjá DATA.

— Tað eru fleiri orsøkir. Vit hava í Føroyum arbeitt rættiliga miðvist og áhaldandi á hesum øki. Av tí at vit eru smár, so hava vit ikki fingið tey heilt stóru og umfavnandi datatólni, sum teir hava aðrastaðni. Vit hava arbeitt við smærri maskinum. Tað hevur so gjørt, at vit hava verið noyðdir at brúka hesa útgærðina so væl sum gjørligt. Júst hetta hevur givið okkum nógvir royndir at byggja víðari uppá.

Hesar royndir føra nú til ein útflutning av nærum skráddaraseyðum EDV-skipanum til ávís virki í Íslandi og Danmark. Nú skulu so eisini føroysk virki hava møguleikan at royna útgærðina.

Fakfólk fáa EDV-útbúgving

Uppá fyrispurning, hvussu vit eru fyrri við útbúnum EDV-fólki, sigur Poul Pøhlsgård, at fyrri tað fyrsta so útbúgva EDV-fyritekurnar sjálvi sitt fólk, harnæst verður undirvist í EDV á handils-skúlanum og á Støðisútbúgvingini.

— Tað at gera EDV-programmir er eitt handverk sum eitt hvørt annað handverk, sigur Pøhlsgård. — Meðan vit fyrr hava tikið fólk frá gotuni til at útbúgva seg innan EDV so gongur tað

í dag tann vegin, at tað er betri, at fólk, sum arbeiða á einum virki fara út og læra EDV — og síðani brúka henda kunneleika á sínum arbeiðsplássi.

— Vit eiga ikki at trúgva, at EDV er nakað, sum bert «klókir» heilar skilja og kunnu arbeiða við. Í dag er EDV komið fyrri at vera, og tað krevst ikki so nógv upplæring fyrri at kunna arbeiða við EDV.

At enda sigur Poul Pøhlsgård, at áhugin fyrri EDV í Føroyum er stórir, og hann heldur eisini, at tað er ein stórir marknaður her.

— Júst tað at føroyingar bæði ynskja og krevja nógv av EDV er grundarlag undir einum røttum útviklingi á hesum øki í framtíðini.

Játtanin...

Framhald av síðu 4

at tær veruligu útreiðslurnar á figgjarætlanini eru bert um 1,5 mill. kr.

Eitt yvirlikt yvir figgjarætlanina hjá teknisku nevndina, sum eins og hjá hinum nevndinum er lögð í neyvum samstarvi við grannskoðaran hjá kommununi, sær annars soleiðis út: Lendingar: viðlíkahald og umvælingar kr. 50.000. Vegaverkið: smærri vegar nýgerðir kr. 400.000, viðlíkahald kl. 550.000, reinsan av vegum og veitum kr. 100.000, vegagerð eftir Tverá kr. 50.000 og aðrar útreiðslur kr. 50.000. Ruskbranningar kr. 100.000. Kloakkverkið: nýlegging kr. 500.000, viðlíkahald, reinsan o.a. kr. 50.000. Kirkjugarðurin kr. 100.000. Vatnverkið: nýgerðir kr. 100.000, eftirlit og reinsan kr. 30.000. Aðrar útreiðslur: minnisvarðin, jólatræið, jóansøkan, víðarlundin, stik o.a. kr. 75.000. Grótbrotið kr. 555.000. Sandgrevstur (Skarvasteinur) kr. 220.000.

— Orsøkin til, at arbeiðsmennirnir ikki hava fingið løn, er ikki hon, at játtan ikki er á figgjarætlanini. Tí haldi eg ikki, at tað er átroðkandi at flyta fólk úr arbeiðinum hjá teknisku deildini. Hin vegin vísja konir menn á, at tað ber illa til, at klára seg við smærri upphæddir til tey nevndu arbeiði í kommunu á stóð sum Tveroyrar kommunu.

Harafurat kemur, at nógvir vegagerðir, t.d. breiðingar, eru neyðugar. Vit hava liggjandi adressur frá fólk, har vist verður á ferðsluvanda fyrri bæði børn og fólk, endar Dánjal av Rana.

Atli Dam, formaður javnaðarflokksins skrivar:

Spildurnýggj mannagongd í yvirtøkuni

Vit vistu at laksaveiða okkara fór at vera útlendskt trýst í sær sum fráleið, og at vit helst máttu ganga undir avtalur um hægsta veiðumark, skuldu vit framvegis fremja fiskabýti við onnur lond. Men at hetta avgjört skuldi verða eitt spógvabýti, tá tíðin kom, vardi okkum ikki. Heldur ikki at tíðin bleiv ásett so í bræði, sum Pauli Ellefsen nú gjørdi.

Tann skelkandi samrøðan, útværðið í fyrra kvöldið hevði við Paula Ellefsen lögmann, avdúkaði, at tað, vit longu fryktaði eftir fundin í Reykjavík gongur út fleiri ár fyrr enn væntað og fyrr enn neyðugt er.

Á hermótum tala teir ofta um «reorganisering» av stríðsmegini ella umskipan av frontum og merkir hetta niðurlag, bakstak ella undanhald.

Hóast undanhaldið ikki bleiv nevnt við reimum orðum fyrrrekaði Pauli Ellefsen so týðuliga ein pyntuligan máta at borðreiða tað, sum henda skal við næstu samráðing, nevniliga, at hann fyrri at fáa ein nærum ónyttiligan EEC sáttmála fer at selja nógv stórir laksaveiðuvirði enn virðið av samlaðu EEC-avtaluni.

So nógv skal tað kosta føroyska fiskimanninum, føroysku fiskastovnunum og føroyska samfelagnum at hesin «kann alt — veit alt», ikki torir at viðurkenna, at hann «spilti spælið» longu í vár ta hann keivstraði alt til viks fyrri bragdliga at sýna, at sáttmálar ger ein í eini handavending. Har er ikki neyðugt at leypa longu borgi fyrri seinni at kunna flyta úr skáki.

Undanfarna landsstýrið setti sær sum mál 1200—1500 tons av laks sum fyrbils kvotu, ið síðan komið økjast í mun

til talið av útsettum føroyskum laksamurti. Laksamurti hevdu vit ikki tókan, tí ráddi um at drála við at fáa laksaspurningin á skrána, og hóast Kanada hevði henda spurning á skránni í samráðingum sínum við onnur lond og ynskti veiðubann innan føroyskt fiskimark, so eydnaðist at sleppa undan hesum við at átaka okkum skyldur viðv. kanadiskum laks útán fyrri føroyskt mark, og slikan veiða vit jú ikki.

Sitandi landsstýri ynskti ikki at medvirka til, at øll kvotan seinasta veiðuár bleiv veidd, tí noktaðu teir bátum, ið veitt høvdu sína kvotu at veiða tað, teim stóð í boði frá bátum, sum ikki greiddu sína kvotu.

Ístaðin fyrri at fara varliga um fór Pauli Ellefsen til Reykjavíkar at siga norðmonnum, EEC-monnum og øðrum frá, at tað er ikki islendskur, men norskur, bretskur, svenskur og franskur laksur vit veiða.

Tá ein soleiðis amar eitt trýst upp á seg, er ikki lögð, at nú má fremjast «taktiskt tilbagetog» í útvarpinum.

Sáttmálan við EEC mæltu vit frá at góðtaka í vár, tí hann var ov vánaligur. Fólkaflokkurin, ið hevði lutikið í øllum undanfarna samráðingum við EEC var greiður yvir hetta, men koyrlin hjá Paula fekk eisini hann at góðtaka.

Kortini var lagnan við okkum og EEC sáttmálin kom ikki í gildi í nærum 9 mánaði.

Hetta gav okkum høvi til at troysta aðrar veiðumøguleikar, ið sýna, at EEC-sáttmáli er ikki livsavgerandi — hóast vit prinsipielt eiga at hava sáttmála um hann er nóg góður — og vit høvdu nú tjansin at siga EEC, at

teir onga grund hava til at vera hástórir, men máttu finna seg í, at tá teir so brutu orð síni, so var eingin sáttmáli í 1981, og at vit nú byrjaðu av nýggjum samráðingar fyrri 1982. Tá sluppu vit eisini undan laksasamráðingum í ár og høvdu enn eitt ár at leggja til veiðuúrlitið fyrri 5 ára skeiðið, EEC vil leggja til grund fyrri ásetan av laksakvotu.

Men, nei.

Sum ein rættur sjálvpinari — fakirur — veipaði P.E. enn einaferð koyrlin yvir sær sjálvum og samgonguni, legði í laksatrappu EEC's úttan at varnast, at í slikari er altíð laksafella ísett, og makrellmilliónirnar — so góðar og tiltrondar tær eru — tær rulla nú skjótt út aftur í laksaskatti til EEC, meðan 40 skip aftur leggast á toska- og hýstovnin.

Hendan avreiðing — so væl hon er í tráð við allan avreiðingarpolitikkinn, vit longu hava sæð — hon verður kanska dýrari enn nakað annað, vit hava «mist á gólvíð» undanfarn ár.

Sambært fiskifráðingum er økið norðanfyrri Føroyar eitt laksaeldorad og eingi prógv eru um ovfisking. Við skilagóðari framferð kundu vit kanska veitt eini 2500—3000 tons um nókur ár fyrri einar 300 mill. kr. í útflutnings virði, meðan vit nú, P.E. fór at fonglast við spurningin kanska sleppa at veiða 250—300 tons av náði EEC's.

Vit vóna ikki, at so verður, og vit mótmæla harðliga, at P. Ellefsen í vár borðreiði hetta, hann boðaði frá í fyrrakvöldið, nevniliga at stór-útsølan í januar skal geva risavinning til EEC.